

Reconstructie van EU-videotop toont geruzie van Rutte met Zuid-Europa

Bert van Slooten
redacteur Brussel

De EU-top via videoverbinding is deze week in grote ruziesfeer verlopen. Verwijten over het steunen van de Europese economieën in de coronacrisis vlogen, via het beeldscherm, over en weer. Daarbij stonden Italië en Spanje tegenover Nederland en Duitsland. Dat blijkt uit een reconstructie die door de Spaanse krant El País is gemaakt en die door andere diplomaten wordt bevestigd.

Premier Rutte legt tijdens de vergadering aan de Italiaanse premier Conte uit dat Nederland niet van plan is om de pot met geld uit het Europees Stabilisatie Mechanisme (ESM) zonder enige voorwaarde beschikbaar te stellen. De Italiaan wordt vervolgens boos en spreekt harde woorden over het gebrek aan solidariteit. Italië wil boter bij de vis en meteen extra geld. Hij wordt gesteund door de Spaanse premier Pedro Sánchez.

Vage tekst

Dan wordt de vergadering geschorst en probeert de voorzitter van de Raad, de Belg Charles Michel een compromis te formuleren. Hij vraagt: "Hebben we een akkoord, Pedro?" Sánchez zegt vervolgens: "Nee Charles. Dit is onaanvaardbaar. Ik kan deze vage tekst niet accepteren."

De vage tekst kwam er vooral door premier Rutte. Hij wilde zo weinig mogelijk toezeggingen doen. Of een vage tekst of helemaal geen tekst, zo liet hij de andere leiders weten. Op dat moment greep bondskanselier Merkel in. Ze deed via een telefoonlijn mee aan de vergadering en de premiers zagen alleen haar foto in beeld. "Pedro, we kunnen niet verder gaan. We hebben al veel toegegeven."

Grot vol slangen

Die houding van Duitsland en Nederland leidde tot felle kritiek. Nederland wordt koppig, drammerig en gevaarlijk genoemd. Vooral in Italië is er felle kritiek op de opstelling van premier Rutte en eerder al minister Hoekstra van Financiën.

In veel Italiaanse kranten staat dat Noord-Europa de omvang van de ramp niet begrijpt. De zuinigheid van Nederland is op dit moment, nu corona zo veel slachtoffers maakt, ongelooflijk wreed, zo luidt het commentaar in een

van de kranten. Oppositieleider Salvini nam al afscheid van de EU. "Dit is geen Unie, maar een grot vol slangen en jakhalzen."

De hardste woorden komen uit Portugal. "Weerzinwekkend, gevoelloos en absoluut niet acceptabel", zo vatte premier Costa zijn gevoelens na afloop van top samen. En vanuit Spanje klinkt de roep aan Nederland om nu verantwoordelijkheid te nemen en niet overal 'nee' tegen te zeggen.

Ongelukken voorkomen

De Spaanse minister voor Europese zaken Gonzáles: "Het gaat niet om eerste- of tweedeklaskaartjes, we varen op een ijsberg af en dan moeten we de burgers niet in de steek laten." Tijdens een speciale persconferentie dit weekend zei premier Sanchez dat het coronavirus zich niks aantrekt van grenzen en dat we dus samen moeten optrekken.

Van de kritiek trekt het Nederlandse kabinet zich niet zoveel aan. Niemand is uiteindelijk weggelopen, er is een oplossing gevonden. Premier Rutte: "Het leek er even op dat we er niet uit zouden komen. Maar door het debat voor ons uit te schuiven hebben we ongelukken voorkomen."